

Gemeente Heumen: Natuurlijk met Iedereen

Het bestuurlijk perspectief op Heumen in 2030

Waarom een strategische visie?

De gemeenteraad van Heumen streeft er naar om de gemeente op een kwalitatief goede manier te besturen. Om het bestuur van onze gemeente consistentie en samenhang te geven, heeft de gemeenteraad zichzelf de vraag gesteld: 'Wat voor een samenleving wil Heumen zijn in 2030?' en deze vraag beantwoord.

De visie die het antwoord is op deze vraag, is ons kompas voor de komende tien jaar. Met dat kompas geven we richting aan de samenleving die we in 2030 willen zijn. Dat doen we om nog meer gezicht te geven aan de mooie gemeenschap die Heumen al is.

De centrale doelstelling in de koers voor de komende 10 jaar is het zijn van een Heumense, inclusieve samenleving. We hebben ons daarbij laten inspireren door de volgende definitie: "Een inclusieve samenleving biedt alle mensen zondermeer fysieke, sociale en digitale toegankelijkheid, op het gebied van arbeid, onderwijs, wonen, goederen en diensten, verkeer en vervoer, zorg, ondersteuning, sport, cultuur, vrijetijdsbesteding en uitgaan" (bron VNG).

Wij stellen ons dan ook steeds de vraag: kan iedereen naar vermogen meedoen aan onze lokale gemeenschap?

Daarnaast gaan we in deze visie in op andere relevante aspecten. Eén daarvan is de toenemende druk op onze buitenruimte door grote opgaven als woningbouw, energietransitie en klimaatadaptatie. Ieder met ingrijpende gevolgen voor ons landschap. Bovendien dwingen de beperkt beschikbare middelen én een uitbreiding van taken ons om scherpe keuzes te maken. De keuzes maken wij aan de hand van deze visie, ons politieke koersdocument.

Context strategische visie Heumen

De vier hoofdpogaven waar alle gemeenten in Nederland, en dus ook Heumen, de komende jaren voor staan zijn:

1. Het verminderen van een tweedeling tussen mensen op sociaal-economische gronden.
2. Het betaalbaar en bereikbaar houden van zorg en maatschappelijke ondersteuning.
3. Het anticiperen op de effecten van klimaatverandering.
4. Het voorkomen en bestrijden van ondermijning door criminaliteit.

Wat voor samenleving wil Heumen zijn in 2030?

Ons voornaamste doel is het behouden en ontwikkelen van een Heumense inclusieve samenleving. Hierna gaan we daar nader op in.

Natuurlijk met iedereen

In onze gemeenschap zit veel kracht en vitaliteit. Wij zijn betrokken bij elkaar. In onze inclusieve samenleving doet iedereen mee en vanuit diversiteit draagt iedereen bij. Van inwoners, ondernemers tot maatschappelijke organisaties. Wij hebben lokale voorzieningen die levensvatbaar en voor iedereen bereikbaar zijn.

Levensvatbaar betekent dat er voldoende deelnemers zijn, voldoende inzet door vrijwilligers en dat sprake is van een gezonde exploitatie. Voorzieningen zijn sterk dankzij een rijk verenigingsleven en de vele mantelzorgers en vrijwilligers. Voor hen die dat (tijdelijk) nodig hebben, vervullen wij een ruimhartige vangnetfunctie. Zij kunnen rekenen op zorg en ondersteuning, inkomensondersteuning en vervoer om zo deelname aan de samenleving ook voor hen mogelijk te maken. Voor het doel inclusiviteit zetten wij ons vol in en doen we meer dan onze wettelijke verplichte taken.

Daarnaast kenmerkt onze gemeente zich door een groene omgeving, duurzaamheid en veiligheid voor iedereen.

Natuurlijk groen

Wij zijn een landelijke gemeente in een groene omgeving met veel ruimte, rust en afwisselende landschappen. Mede hierdoor hebben wij een hoog gewaardeerde leef- en woonkwaliteit. Omwille van die kwaliteit ontzien wij ons buitengebied en willen we het groene karakter van onze gemeente zo veel mogelijk behouden.

Woonaantrekkelijkheid wordt belangrijker en woningnood neemt toe. Door met name voor jongeren en starters op de woningmarkt een aantrekkelijke woongemeente te zijn, bieden wij ook aan hen een plek en komen we tot een evenwichtiger bevolkingsopbouw. Wij bouwen voor senioren, ook om doorstroom voor jongeren te creëren. In onze gemeente is het rustig en kwalitatief goed wonen. Een groot aantal van onze inwoners werken buiten de gemeente. De vele voorzieningen van het nabije Nijmegen steunen de aantrekkelijkheid van onze gemeente. Om die reden is onze gemeenschap ook woonaantrekkelijk voor de regio.

Alle kernen zijn omzoomd met groen, waardoor 'buiten' bereikbaar is voor iedereen. Onze openbare ruimte nodigt op een natuurlijke manier uit tot ontmoeting en is voor iedereen toegankelijk. De ruimte, rust en natuur in ons buitengebied beschermen we zoveel mogelijk. De combinatie van deze kenmerken is wat Heumen positief onderscheidt.

Natuurlijk duurzaam

Onze gemeente is ook voor toekomstige generaties aantrekkelijk om te wonen en te leven. Bij natuurlijk duurzaam staan twee landelijke opgaven centraal: in 2050 zijn wij een klimaat neutrale samenleving en een klimaatbestendige samenleving. Voor deze opgaven is het uitgangspunt dat wij voor de komende 10 jaar onze wettelijke taken uitvoeren. Voor de energietransitie naar een klimaat neutrale samenleving richten wij ons op de beschikbare bronnen zoals: waterkracht, zonne- en windenergie. Baten van grootschalige energieprojecten komen maximaal ten goede aan onze gemeenschap of de gemeente Heumen. Wij gaan in op initiatieven (vanuit inwoners) waarvoor draagvlak is in de gemeenschap en waarvan de opbrengsten onze gemeenschap ten goede komen.

Door klimaatadaptatie is onze leefomgeving zoveel mogelijk beschermd tegen de klimaatextremen 'te nat', 'te droog' en 'te heet'. Op basis van onderzoek brengen wij kwetsbaarheden in beeld. Dit beeld en de Heumense schaal bepalen onze aanpak. Ondanks ieders inspanningen zal klimaatverandering gevolgen hebben.

Natuurlijk veilig

In onze gemeente is het veilig wonen en leven. Iedereen behandelt elkaar met respect, ongeacht wie je bent. De fysieke buitenruimte in de kernen en het buitengebied zijn veilig en toegankelijk ingericht voor iedereen. Ook in de privésituatie van inwoners zetten wij ons in om het leven van onze inwoners veilig(er) te maken. Criminaliteit krijgt van ons geen ruimte. Daarbij gaat het om criminaliteit zoals woninginbraak en diefstal, maar ook om ondermijning door drugscriminaliteit of mensenhandel. Het bewaken van de integriteit van het openbaar bestuur is belangrijk voor het behouden van het vertrouwen en het gevoel van veiligheid van inwoners. De actualiteit bepaalt telkens de onderwerpen waarop onze inzet gericht is. Ook voor de opgave veiligheid is het uitvoeren van de wettelijke taken het uitgangspunt.

Wat is de rol van de gemeentelijke overheid in 2030?

Wij zijn een betrouwbare en transparante overheid. We zijn navolgbaar in ons handelen en we willen hierover aan de gemeenschap verantwoording afleggen. In onze informele bestuurscultuur werken we vanuit goede verhoudingen samen. Vanuit de diversiteit van de actieve politieke partijen voeren we de dialoog en besturen we samen de gemeente.

Ten behoeve van de inclusieve samenleving voeren wij regie, reguleren wij op grond van wet- en regelgeving. Voor dit doel zet de gemeente zich in door meer te doen dan de wettelijk voorgeschreven taken. Ten behoeve van de drie kenmerken groen, duurzaam en veilig vervullen wij een beperkte rol, waarbij de uitvoering van wettelijke taken het uitgangspunt is. Zo laten wij maximaal ruimte aan het eigen initiatief van partners en inwoners om bij te dragen aan onze samenleving.

Bij het kiezen van onze rol staat het maatschappelijk belang centraal en kijken we wat nodig is. Kernwaarden zijn verbinden, betrokkenheid, betrouwbaarheid en integriteit, samen doen en effectief zijn. Daarbij werken wij zoveel mogelijk preventief en bieden ondersteuning.

Wat is de rol van onze partners in 2030?

Belangrijke randvoorwaarde voor een inclusieve samenleving is betrokkenheid en lokale samenwerking. De gemeente wil actief samenwerken met inwoners en partners en wil die samenwerking stimuleren. Zodat inwoners en partners hun kennis en kunde kunnen inzetten en zo bijdragen aan de gemeenschap.

De gemeente werkt daarnaast intensief regionaal. Deze samenwerking draagt bij aan het behouden van ons voorzieningenniveau en de kwaliteit van de Heumense samenleving als zelfstandige gemeente. Wij maken hierbij keuzes vanuit onze eigen ambities en prioriteiten. Waarbij wij ons realiseren dat de belangen van onze gemeente verder strekken dan de gemeentegrens.

De lokale en regionale samenwerking is onontbeerlijk voor het realiseren van de hoofdpogaven waarvoor wij de komende tien jaar staan. Ten slotte draagt deze samenwerking in belangrijke mate bij aan het verbinden van iedereen die nodig is voor het realiseren van de inclusieve samenleving.

Wegingskader

Op basis van deze visie stippelen we de route voor de komende tien jaar uit en maken we keuzes. Daartoe zijn de uitgangspunten uit de visie vertaald in dit wegingskader. Zo wegen we keuzes integraal af. Aan de hand hiervan herijken we het bestaande beleid (inclusief programma's) en ontwikkelen we nieuwe beleid.

Algemeen

1. Betreft het een wettelijke taak?
2. Voorziet het in de aanpak van (een van) de vier hoofdpogaven?

Natuurlijk met iedereen

3. Draagt het bij aan onze inclusieve gemeenschap?
4. Betreft het preventieve of ondersteunende activiteiten voor kwetsbare groepen?
5. Draagt het bij aan het behoud van kwalitatief goede en betaalbare gezondheidszorg, inkomensondersteuning of vervoersmogelijkheden voor inwoners die dat nodig hebben?
6. Draagt het bij aan de levensvatbaarheid en/ of concentratie van voorzieningen?
7. Draagt het bij aan versterking van het verenigingsleven, ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers?

Natuurlijk groen

8. Blijft de groene, landelijke omgeving met veel rust en afwisselend landschap behouden?
9. Betreft het een ruimtelijke opgave die een bijdrage levert aan onze inclusieve gemeenschap?
10. Indien nieuwe functies in het buitengebied noodzakelijk zijn: betreft het geconcentreerde toepassing van die functies op een beperkt aantal plekken?
11. Betreft het de transformatie van bestaande gebouwen (want dat gaat boven nieuwbouw)?
12. Indien nieuwbouw noodzakelijk is: betreft het verdichting van de dorpen en/ of hoger bouwen in Malden (want dat gaat boven uitbreiding)?
13. Neemt de woonaantrekkelijkheid, met name voor jongeren en starters, toe?
14. Neemt de woonaantrekkelijkheid van onze gemeente (voor de regio) toe?

Natuurlijk duurzaam

15. Draagt het bij aan een klimaat neutrale samenleving?
16. Draagt het bij aan een klimaatbestendige samenleving?
17. Is het een (gedragen) initiatief van inwoners of partners?

Natuurlijk veilig

18. Draagt het bij aan de veiligheid van de fysieke buitenruimte in kernen en het buitengebied?
19. Draagt het bij aan het voorkomen of stoppen van criminaliteit?
20. Draagt het bij aan een veiligere thuissituatie van onze inwoners?

Rollen en middelen

21. Wie neemt het initiatief?
22. Wat is de rol van inwoners en partners?
23. Welke gemeentelijke rol is nodig en passend?
24. Is er een kostenbewuste en reële begroting aan de voorgestelde aanpak gekoppeld?